

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นการพัฒนารูปแบบการสอนมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษากรอบแนวคิดของรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นที่ 2 ออกแบบรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นที่ 3 ประเมินรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีรายละเอียดดังนี้

1. การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีดำเนินการทดลอง
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 1 ศึกษากรอบแนวคิดของรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลและสารสนเทศจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับรูปแบบการสอน ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง จิตวิทยาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หลักการของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หลักการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เนื้อหาวิชา โดยศึกษาจากเอกสารหลักสูตร คู่มือการจัดการเรียนการสอน และหนังสือเรียนวิชาภาษาไทย

2. สังเคราะห์แนวคิดพื้นฐานและหลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในวิชาภาษาไทย แล้วนำมากำหนดเป็นหลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอน กำหนด จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาของรายวิชา ศึกษาแนวทางการประเมินผลเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการวัดผลประเมินผล

ขั้นที่ 2. ออกแบบรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนการสอน

โดยศึกษาคำอธิบายรายวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้กำหนดจุดประสงค์สำหรับการเรียนวิชาภาษาไทยไว้ 7 ข้อ ดังนี้ (กรมวิชาการ, 2535, หน้า 9)

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักภาษา
2. เพื่อให้สามารถใช้ภาษาได้ถูกต้อง เหมาะสมกับวัย
3. เพื่อให้สามารถฟังและอ่านได้อย่างมีวิจารณญาณ
4. เพื่อให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน และมีรสนิยมในการเลือกอ่านหนังสือ
5. เพื่อให้เห็นความสำคัญของภาษาไทยในฐานะเป็นเครื่องมือสื่อสารของคนในชาติ และเป็นปัจจัยในการสร้างเสริมเอกภาพของชาติ
6. เพื่อให้เห็นคุณค่าของวรรณคดี และงานประพันธ์ที่ใช้ภาษาอย่างมีรสนิยมในฐานะที่เป็นวัฒนธรรมของชาติ
7. เพื่อให้สามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

นำจุดประสงค์การเรียนวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมาวิเคราะห์และกำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ดังนี้

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องฉันทลักษณ์ที่ใช้ในบทประพันธ์ที่อ่านได้
2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์คุณค่าของบทประพันธ์ที่อ่านได้

กำหนดขั้นตอนการเรียนการสอน

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ผู้เรียน โดยศึกษาจากหลักจิตวิทยาการศึกษาและจิตวิทยา พัฒนาการของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเกี่ยวกับพัฒนาการด้านต่าง ๆ ธรรมชาติ ความต้องการ และความสนใจของผู้เรียนจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและนำข้อมูลที่ได้มาวางแผน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนยึดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบร่วมมือให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและพัฒนาทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักค้นคว้าแสวงหาความรู้ แก้ปัญหา ตัดสินใจ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง ขั้นตอนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีดังต่อไปนี้

ขั้นการปฐมนิเทศ

1. การเตรียมความพร้อมของผู้เรียน โดยครูชี้แจงบทบาทของครูและผู้เรียน แนะนำทักษะในการเรียนรู้ร่วมกัน ระเบียบของกลุ่ม บทบาทหน้าที่ของสมาชิกกลุ่ม การทำกิจกรรมร่วมกัน การฝึกฝนทักษะพื้นฐานจำเป็นสำหรับการทำกิจกรรมกลุ่ม และอธิบายวิธีการทำแฟ้มสะสมผลงานให้ผู้เรียนทราบและทำความเข้าใจ
2. การกำหนดเทคนิควิธีการและเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนร่วมกันกำหนด จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ วิธีการและเครื่องมือในการเรียนรู้ แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการเรียนรู้ ข้อตกลงในการประเมินผลงาน

ขั้นดำเนินการเรียนการสอน

1. การวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน โดยผู้เรียนร่วมกันนำเสนอกรอบเนื้อหาเพิ่มเติมเพื่อความเหมาะสม และนำเสนอเนื้อหาที่ตนสนใจและต้องการศึกษาพร้อมเหตุผลประกอบ ผู้เรียนเลือกวิธีการทำงานว่าจะทำงานเป็นรายบุคคลหรือทำงานเป็นกลุ่ม
2. วางแผนการเรียนรู้ โดยครูและผู้เรียนจะช่วยกันกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ กำหนดชิ้นงาน กำหนดวิธีการประเมินผลงาน
3. ปฏิบัติตามแผนการสอน โดยผู้เรียนทบทวนจากจุดประสงค์การเรียนรู้ และดำเนินการตามแผนที่วางไว้โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาและให้คำชี้แนะ

ขั้นการประเมินผลการเรียนรู้

1. ผู้เรียนประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองพร้อมทั้งแสดงความรู้สึกต่อผลงาน
2. ครูประเมินผลงานของผู้เรียนจากการสังเกต แฟ้มสะสมผลงาน เพื่อประเมินผลผู้เรียนจากสภาพจริง

คัดเลือกสื่อการเรียนการสอน

โดยพิจารณาจากกิจกรรมการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมในการเรียน ความพร้อมของผู้เรียน ความเหมาะสมของเวลา และงบประมาณ

การประเมินเพื่อการปรับปรุง

1. การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

นำรูปแบบการสอนให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน (ภาคผนวก ก) ตรวจสอบ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของขั้นตอนการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน บทบาทของครูและผู้เรียน เนื้อหาบทเรียนว่าสอดคล้องกับการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือไม่ โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้เชี่ยวชาญเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยภาพรวม ทั้งส่วนที่เหมาะสมและส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำมาเขียนเป็นแผนการสอนที่มีขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) คู่มือครูและหนังสือเรียนทักษะสัมพันธ์ ท 102 เพื่อเลือกและวิเคราะห์เนื้อหาที่ใช้สอนในการเรียนการสอนเพื่อนำมาพัฒนาเป็นแผนการสอนที่ต้องการ หลังจากศึกษาแล้วได้คัดเลือกเนื้อหาเรื่อง “รามเกียรติ์ ตอนศึกโมยะราพ” มาใช้ เนื้อหาเป็นบทประพันธ์ประเภทร้อยกรองที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ความคิด ทักษะทางภาษา มีความยากง่ายพอสมควร และเป็นเนื้อหาที่ให้ออกความคิดเห็นแก่ผู้เรียนและสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

1.2 จัดทำแผนการสอนตามรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรม โดยใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอน 6 คาบ คาบเรียนละ 50 นาที รวม 300 นาที

1.3 นำแผนการสอนที่สร้างเสร็จแล้วไปให้กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการเรียนการสอน 3 ท่าน ได้แก่ รศ.ดร.วิสิฐ กิจปรีชา อาจารย์ผาสุก หั่นเจริญ และอาจารย์พวงผกา ธรรมจักร ตรวจสอบอีกครั้ง ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรเปลี่ยนจุดประสงค์ปลายทางให้กระชับ เพิ่มทักษะด้านจิตพิสัยให้มากขึ้น เพิ่มข้อคิด คุณธรรมที่ปรากฏอย่างชัดเจนในสาระสำคัญของเนื้อหา กำหนดกิจกรรมให้ชัดเจน เน้นการใช้กระบวนการกลุ่มที่หลากหลาย จัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลาและควรตั้งเกณฑ์การประเมินผลงานให้ชัดเจน ซึ่งผู้วิจัยก็ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อแนะนำดังกล่าว

2. การประเมินผลแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (tutorial tryout) และการปรับปรุงแก้ไข

นำแผนการสอนไปใช้กับผู้เรียนโรงเรียนแก่งหางแมวพิทยาคารที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน ซึ่งเป็นผู้เรียนที่มีผลการเรียนอ่อน ปานกลาง และเก่ง โดยดูจากผลการเรียนเฉลี่ยของทุกวิชาที่ผ่านมา ผู้วิจัยประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคล เกี่ยวกับความยากง่ายของภาษา ความถูกต้องในการพิมพ์ การขาดตกหล่นของเนื้อหา ความเหมาะสม และเทคนิคการใช้สื่อ

ความต่อเนื่องของเนื้อหา ความเหมาะสมของใบงาน เป็นต้น การประเมินผลไม่ได้มุ่งเน้นคะแนน ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ผู้วิจัยประเมินผลจากการสัมภาษณ์ พบว่าผู้เรียนไม่เข้าใจคำถามใน แบบฝึกหัดบางข้อ ผู้วิจัยจึงนำมาแก้ไขคำถามให้ชัดเจนขึ้น

3. การประเมินผลกลุ่มเล็กและการปรับปรุงแก้ไข

หลังจากปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่พบจากการประเมินผลแบบหนึ่งต่อหนึ่งแล้ว ผู้วิจัยนำมาทดลองกับผู้เรียนโรงเรียนแก่งหางแมวพิทยาคาร จังหวัดจันทบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 คน เป็นการประเมินเพื่อดูขั้นตอนในการทำกิจกรรม การเรียนรู้ของผู้เรียน มีการทดลองสอน และใช้แบบทดสอบ แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนการสอนเพื่อสังเกตและ บันทึกปัญหาต่าง ๆ ได้แก่ ความเหมาะสมของขั้นตอนการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียน การสอน บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน ระยะเวลาในการทำกิจกรรม สื่อและอุปกรณ์การเรียน การสอนและแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จากการทดลองสอนครั้งนี้มีประเด็นที่ต้องแก้ไข ดังนี้

3.1 การเตรียมความพร้อมของผู้เรียน ครูต้องสร้างความคุ้นเคยกับผู้เรียนในการจัด กิจกรรมกลุ่ม ให้ผู้เรียนทำความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้ การจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน เพราะเป็นเรื่องใหม่สำหรับผู้เรียนยังไม่เคยทำมาก่อน

3.2 ความเหมาะสมของเนื้อหา พบว่าเนื้อหาที่ใช้ในการเรียนการสอนมีความ น่าสนใจ แต่ผู้เรียนยังไม่รู้ประวัติความเป็นมาและความสัมพันธ์ของตัวละคร ในเนื้อหาบางตอน ผู้เรียนรู้สึกสับสนต่อบุคคล และสถานที่เพราะมีเหตุการณ์ที่คล้ายคลึงกันจึงต้องปรับกิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันและปรับใบงานให้ง่ายขึ้นโดยอาศัยการเข้า กลุ่มในการทำกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้ปรึกษาและทำความเข้าใจกัน

3.3 ความเหมาะสมของสื่อและแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า พบว่าสื่อการเรียน การสอนมีจำนวนเพียงพอแต่แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เช่น ห้องสมุดมีเอกสารหรือ หนังสือในการค้นคว้าน้อย ผู้วิจัยจึงต้องทำใบความรู้เพิ่มเติม

3.4 การใช้เวลาในการเรียนการสอน เนื่องจากผู้เรียนต้องปรับตัวให้เข้ากับกลุ่ม และวิธีการเรียนรู้แบบใหม่จึงต้องใช้เวลาในการศึกษา และการทำงานมากกว่าที่กำหนดใน แผนการสอน ดังนั้นในบางกิจกรรมจึงให้ผู้เรียนนำงานกลับไปทำเป็นการบ้านและให้ผู้เรียนได้ใช้เวลาค้นคว้าความรู้มากขึ้น

ขั้นที่ 3 ประเมินรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เป็นการประเมินผลลัพธ์ โดยทดลองสอนในสภาพจริง มีรายละเอียดดังนี้

1. การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนแก่งหางแมวพิทยาคาร จังหวัดจันทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 30 คน

2. การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง “รามเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ” เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้วัดความรู้ก่อนการเรียนและภายหลังที่เรียนจบแล้ว แบบทดสอบเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.1.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบจากหนังสือเทคนิคการวัดผลการเรียนรู้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2539) จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม สาระสำคัญและเนื้อหา เรื่อง “รามเกียรติ์ ตอน ศึกไมยราพ” จากแผนการสอน นำมาวิเคราะห์และกำหนดรายละเอียดของแบบทดสอบให้ตรงกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม กำหนดสัดส่วนและจำนวนของข้อสอบดังนี้

ตารางที่ 2 ผังการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง “รามเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ”

เนื้อหา	จุดประสงค์การวัด						รวม
	ความรู้	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	การสังเคราะห์	ประเมินค่า	
1. กลอนบทละคร	2	1	-	-	-	-	3
2. ที่มาของเรื่อง	5	-	-	-	-	-	5
3. เนื้อเรื่อง	7	8	-	-	-	-	15
4. คำศัพท์ในเรื่อง	1	-	2	-	-	-	3
5. ข้อคิดจากเรื่อง	-	-	-	2	1	1	4
รวม	15	9	2	2	1	1	30

2.1.2 นำแบบทดสอบให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ผศ. ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม รศ. ดร. วิสิษฐ กิจปรีชา และอาจารย์ผาสุก หั่นเจริญ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC) ที่

ต้องการวัด กำหนดคะแนนความพึงพอใจดังนี้

+1	=	แน่ใจว่าข้อสอบข้อนี้วัดได้ตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนด
0	=	ไม่แน่ใจว่าข้อสอบข้อนี้วัดได้ตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนด
-1	=	แน่ใจว่าข้อสอบข้อนี้วัดได้ไม่ตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนด

บันทึกผลการพิจารณาลงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละข้อแล้วหาผลรวมคะแนนความคิดเห็นเป็นรายข้อ ผลการพิจารณาพบว่าแบบทดสอบมีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.6 – 1

2.1.3 นำแบบทดสอบที่ได้ไปทดสอบกับนักเรียนโรงเรียนแห่งทางมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรบุรี ที่เคยเรียนเนื้อหานี้มาก่อน จำนวน 20 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

2.1.4 นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) ได้คำถามที่มีความยากง่ายระหว่าง 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (B) ได้คำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.16 – 0.75 แบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่น 0.90

2.2 แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนสำหรับครูผู้สอน ผู้วิจัยสร้างแบบบันทึกที่มีลักษณะเป็นแบบบันทึกวัดระดับพฤติกรรมผู้เรียน มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินผลจากสภาพจริง (กรมวิชาการ, 2539) และกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการสังเกต ซึ่งแบ่งเป็นพฤติกรรมด้านบวก 9 ข้อ และพฤติกรรมด้านลบ 6 ข้อ

2.2.2 สร้างแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมดังนี้

5	หมายถึง	แสดงพฤติกรรมมากที่สุด
4	หมายถึง	แสดงพฤติกรรมมาก
3	หมายถึง	แสดงพฤติกรรมปานกลาง
2	หมายถึง	แสดงพฤติกรรมน้อย
1	หมายถึง	แสดงพฤติกรรมน้อยที่สุด

2.2.3 ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยพิจารณาตามแบบดัชนีความสอดคล้อง ถ้อยเกณฑ์ ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญที่ 80 % นำแบบประเมินหาความเชื่อมั่นของการสังเกตด้วยวิธี multiple judgement ของวิกกิน (Wiggin) โดยให้ครูผู้สอนจำนวน 2 คนเป็นผู้สังเกตในเวลาเดียวกันและบันทึกผล จากนั้นนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบเพื่อดูว่ามีความคล้อยตามกันตั้งแต่ 80 % ขึ้นไป จึงจะยอมรับว่าแบบประเมินมีค่าความเชื่อมั่น ผลการเปรียบเทียบ พบว่า คะแนนของแบบประเมินมีความคล้อยตามกัน 87 %

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากหนังสือและเอกสารต่าง ๆ และกำหนดหัวข้อรายละเอียดในการสร้างแบบสอบถาม โดยคำถามที่ใช้เป็นหัวข้อใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนโดยภาพรวมจำนวน 10 ข้อ และให้เขียนเป็นข้อเสนอแนะ จำนวน 1 ข้อ

2.3.2 สร้างแบบสอบถามตามหัวข้อและรายละเอียดที่กำหนด

2.3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านความเหมาะสมของภาษาและหัวข้อที่ใช้เป็นคำถาม

2.3.4 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจต่อรูปแบบการสอนของนักเรียน ใช้เกณฑ์มาตราวัดของไลเกิร์ต (Likert) โดยมีค่าระดับคะแนนความพอใจ 5 ระดับ คือ

พอใจมากที่สุด	มีค่าเป็น	5
พอใจมาก	มีค่าเป็น	4
พอใจปานกลาง	มีค่าเป็น	3
พอใจน้อย	มีค่าเป็น	2
พอใจน้อยที่สุด	มีค่าเป็น	1

นำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยและแปลผล (กานดา พูลลาภทวี, 2530, หน้า 42) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่างมีระดับความพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50-4.49	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่างมีระดับความพอใจมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50-3.49	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่างมีระดับความพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50-2.49	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่างมีระดับความพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.49 ลงไป	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่างมีระดับความพอใจน้อยที่สุด

2.4 เกณฑ์การให้คะแนน (rubric) เป็นการประเมินโดยการให้คะแนนแบบภาพรวม (holistic score) โดยดูจากภาพรวมของใบงานเรื่อง "รามเกียรติ์ ตอนศึกโมยราพ" จำนวน 3 ชิ้น ว่ามีความเข้าใจความคิดรวบยอด การสื่อความหมาย กระบวนการที่ใช้ และผลงานเป็นอย่างไร มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.4.1 ศึกษาวิธีการสร้างเกณฑ์การประเมินผลจากสภาพจริงและกำหนดระดับคุณภาพของผลงานโดยแบ่งระดับคุณภาพตั้งแต่ 1 - 4 ดังนี้

- 4 หมายถึง คำตอบถูกต้อง แสดงเหตุผลถูกต้อง แนวคิดชัดเจน รวมทั้ง เสนอแนวคิดใหม่ที่แสดงถึงความเข้าใจที่ลึกซึ้งถึงลักษณะของข้อมูล

- 3 หมายถึง คำตอบถูกต้อง เหตุผลถูกต้อง อาจมีข้อผิดพลาดเล็กน้อย แสดงออกให้เห็นถึงความเข้าใจที่สมบูรณ์ ครบถ้วน ถูกต้องในหลักการ การความคิดรวบยอด ข้อเท็จจริงของงาน
- 2 หมายถึง เหตุผลหรือการคิดผิดพลาด การแสดงออกให้เห็นถึงความไม่สมบูรณ์ครบถ้วน ถูกต้องในหลักการ การความคิดรวบยอด ข้อเท็จจริงของงานบางส่วน
- 1 หมายถึง แสดงออกให้เห็นถึงการเข้าใจหลักการการความคิดรวบยอด ข้อเท็จจริงของงานที่กำหนดให้น้อยมากและเข้าใจไม่ถูกต้องในหลายส่วน

2.4.2 สร้างเกณฑ์การประเมินผลเพิ่มสะสมผลงานและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาด้วยแบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ โดยถือเกณฑ์ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 80 % ขึ้นไป

3. วิธีดำเนินการทดลอง แบบการทดลองเป็นการทดลองแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและสอบหลัง (one group pretest posttest design) (พวงรัตน์-ทวิรัตน์, 2540, หน้า 60)

 T_1
 X
 T_2
 T_1

แทน

การทดสอบก่อนการเรียนการสอนของผู้เรียน

 X

แทน

การเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

 T_2

แทน

การทดสอบหลังการเรียนการสอนของผู้เรียน

ผู้วิจัยนำรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปทดลองสอนกับกลุ่มตัวอย่างระหว่างวันที่ 3 - 18 ธันวาคม 2544 มีรายละเอียดในการจัดกิจกรรมดังนี้

ตารางที่ 3 ระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอน

วัน เดือน ปี	กิจกรรม
3 ธันวาคม 2544	ทดสอบก่อนเรียน โดยให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4 -14 ธันวาคม 2544	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน
17 ธันวาคม 2544	ทดสอบหลังเรียน โดยให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
18 ธันวาคม 2544	ประเมินผลการทำแฟ้มสะสมผลงาน และทำแบบสอบถามความคิดเห็นต่อรูปแบบการสอน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการทดลองใช้รูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการเรียนการสอน ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลก่อนและหลังเรียนดังนี้

4.1 รวบรวมข้อมูลก่อนการเรียน โดยให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.2 จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ

4.3 รวบรวมข้อมูลหลังเรียน โดยให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและให้ผู้เรียนทำแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการเรียนการสอน เก็บรวบรวมข้อมูลการสังเกตพฤติกรรมจากแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนจากครูผู้สอนและแฟ้มสะสมผลงานของผู้เรียน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วย t-test แบบกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เกี่ยวข้องกัน (dependent samples)

5.2 ประเมินผลการสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน

5.3 คะแนนจากแฟ้มสะสมผลงาน ด้วยคะแนนร้อยละ

5.4 ประเมินผลการแสดงความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของผู้เรียนด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติพื้นฐาน

6.1.1 ค่าเฉลี่ย

6.1.2 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

6.2.1 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อสอบ

6.2.2 ค่าความยากง่าย (p) ของแบบทดสอบ (ล้วน สายยศ และอังคณา

สายยศ, 2539, หน้า 196)

6.2.3 ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบเป็นรายข้อ

6.2.4 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

6.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองด้วยการทดสอบค่า

t – test dependent